

- виявлення резервів підвищення фондівддачі, поліпшення використання техніки; визначення шляхів зниження витрат на утримання та експлуатацію машин і механізмів.

Особливість аналізу основних засобів – його багаторівневий характер. Важливо виділити рівень впливу факторів і відповідно до цього вибрати моделі і способи аналізу. Кінцевою метою аналізу використання основних засобів незалежно від галузі діяльності підприємства є можливість розширення обсягів випуску і реалізації без додаткового залучення ресурсів або визначення потреби у відновленні або розширенні виробничого потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Андреева Г. І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб. – К.: Знання, 2008. – 263 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. — Житомир: ПП Рута, 2003. — 680 с.
3. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: Навч. посібник / За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченко. – 2-е вид., доп. і перер. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.

Шулевка Оксана Юріївна,
студентка спеціальності «Професійна освіта. Економіка»
Науковий керівник к.е.н., доцент кафедра обліку і
оподаткування та маркетингу **Максименко Д.В.,**
Мукачівського державного університету

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективність роботи аналітичної служби чи окремого аналітика залежить від її організації. Під організацією економічного аналізу розуміють систему заходів із забезпечення ефективності, організованості, планомірності, обдуманого упорядкування дослідження об'єкта, а також дотримання внутрішньої дисципліни.

Аналітична робота на підприємстві є важливим елементом корпоративного планового процесу.

Кожен менеджер, управлінець, керівник незалежно від своїх функціональних інтересів, повинен бути знайомий з механікою і сенсом складання, виконання та контролю планів, принаймні настільки, наскільки це стосується його діяльності.

Головне завдання організації економічного аналізу – досягнення поставленої мети (пошук резервів підвищення ефективності господарювання) в найкоротші строки при найкращому використанні наявних ресурсів [1].

Це вимагає чіткого розуміння суті, мети, завдань, об'єкта, предмета аналізу, дотримання його принципів, знання видів, умінь використовувати на практиці аналітичні методи і способи, збирати необхідну інформацію, робити відповідні розрахунки та висновки. Отже, для раціонального проведення аналітичного дослідження слід дотримуватися низки умов щодо науково-методичного, організаційного, ресурсного, кадрового, інформаційного забезпечення тощо [2].

Проблеми організації аналізу на підприємстві досліджувалися у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених як: С.Б. Барнгольц, Н.В. Гавришко, І.П. Житна, Л.М. Кіндрацька, В.В. Ковальов, Т.М. Ковальчук, М.Д. Корінько, І.Д. Лазаришина, Л.А. Лахтіонова, Є.В. Мних, О.Е. Ніколаєва, Г.В. Савицька, В.К. Савчук, В.І. Самборський, В.І. Стражев, В. Тарнавський, М.Г. Чумаченко, А.Д. Шеремет, С.І. Шкарабан та інших.

У процесі підготовки до проведення аналізу виникає низка питань, які потребують вирішення. Тому необхідною і першочерговою умовою здійснення аналітичного дослідження є плановість, яка дає змогу зосереджувати зусилля аналітиків та інших фахівців на вирішенні актуальних економічних проблем, концентрувати фінансові і матеріально-технічні ресурси на головних напрямках пошуку резервів підвищення ефективності господарювання. Для дотримання вимоги плановості необхідно скласти план і програму аналізу, які тісно пов'язані між собою [3].

Так, план аналізу – це заздалегідь намічена система методологічних та організаційних заходів, яка передбачає порядок, послідовність і строки

проведення аналітичного дослідження. Програма аналізу є переліком чітко сформульованих конкретних питань з проведення аналітичних процедур. І план, і програма займають надзвичайно важливе місце в організації аналітичних досліджень, яка включає два блоки:

1) програмно-методичні питання (мета, завдання, об'єкт, предмет, програма аналізу);

2) організаційні питання – організаційний план (місце аналізу, виконавці, час і строки проведення, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, контроль, користувачі тощо)

Науковість є іншою, проте не менш значимою вимогою до проведення економічного аналізу. Вона означає, що аналіз повинен базуватися на науковій основі, тобто враховувати досягнення науки і передової практики, наприклад нові форми організації виробництва і праці, види сировини і матеріалів, сучасні енергозберігаючі виробничі й інформаційні технології тощо. Важливо при цьому використовувати не тільки вітчизняні науково-методичні розробки, а й загальновізані зарубіжні, наприклад методики аналізу робочої сили Міжнародної організації праці, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку тощо.

Економічність аналізу – вимога, що впливає з однойменного принципу економічності або ефективності. Зміст її полягає в бережному витрачанні ресурсів, сприянні економії витрат при проведенні аналізу. Здійснення аналітичного до слідження доцільне лише тоді, коли економічний ефект від цього буде значно більшим, ніж затрати. Економії витрат сприяє чітка організація роботи аналітиків, дотримання встановлених строків їх роботи, залучення до аналізу кваліфікованих досвідчених працівників, використання науково-обґрунтованих методів і методик, сучасних інформаційних технологій.

Динамічність і гнучкість форм економічного аналізу полягає в передбаченні у плані, програмі аналітичної роботи можливості оперативного внесення змін (у разі необхідності) щодо виду, методики, інформаційної бази аналізу. Причиною цих змін може бути зміна об'єктів аналізу, наприклад умов виробництва.

Забезпеченість кваліфікованими кадрами означає залучення до аналітичної роботи професіоналів з відповідною освітою, різнобічним рівнем знань і досвідом практичної економічної роботи. Сучасний економіст повинен розбиратися не тільки в економіці, а і в організації виробництва, маркетингу, менеджменту, фінансах, бухгалтерському обліку, аудиту, технології, комп'ютерних інформаційних системах, знати іноземну мову тощо. Крім того, він повинен мати теоретичні знання і практичні навички з використання як простих, відомих, традиційних методів і способів аналізу (порівняння, групування, середні величини, графічний), так і більш складних – стохастичного, факторного, маржинального, функціонально-вартісного аналізу та ін.

Методичне та інформаційне забезпечення аналізу – це вимога, без дотримання якої взагалі неможливо зробити аналіз. Проведення розрахунків, формулювання висновків аналітичного дослідження потребують використання науково-обґрунтованих, апробованих на практиці методичних рекомендацій, методик, вказівок з визначення, оцінювання і прогнозування найважливіших економічних показників, наприклад продуктивності праці, собівартості продукції, прибутку, рентабельності виробництва, платоспроможності підприємства [4].

Інформаційне забезпечення аналізу полягає у необхідності надання виконавцям аналізу необхідних даних, які характеризують діяльність досліджуваного об'єкта в динаміці за ряд років, в цілому і за складовими, в абсолютних і відносних показниках. Бажано також мати інформацію не тільки по об'єкту, що аналізується, а й по інших, наприклад, по конкурентах, середні показники по підприємствах цього виду економічної діяльності, регіону тощо.

Організація робочого місця аналітика передбачає створення належних умов для його продуктивної праці із дотриманням ергономічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, трудових, технічних, юридичних та інших, як правило, законодавчо встановлених норм. Вимогою сьогодення є також забезпечення працівників сучасними засобами обробки, оформлення та передачі інформації – комп'ютерами, калькуляторами, принтерами, факсами, телефонами тощо.

Отже, результати економічного аналізу повинні задовольняти потреби користувачів і відповідати певним вимогам, які впливають із принципів організації і планування економічної роботи, аналізу, документообігу, менеджменту підприємства тощо. Поки що не створено ефективної системи управління підприємством, що спричинено дією низки факторів. Тому нині необхідно переходити до управління фінансами на основі аналізу фінансово-економічного стану з урахуванням постановки стратегічних цілей діяльності підприємства, адекватних ринковим умовам, та до пошуку шляхів їх досягнення.

Список використаної літератури:

1. Чумаченко, М.Г. Економічний аналіз [Текст]: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. - 2.вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2016. - 555 с. - ISBN 966-574-416-X.
2. Купалова, ГЛ. Теорія економічного аналізу [Текст]: навч. посібник / Г. І. Купалова. - К: Знання, 2011. - 639 с. - ISBN 978966-346-497-8.
3. Петряєва, З. Ф. Організація і методика економічного аналізу [Текст]: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни/ З. Ф. Петряєва, Г. Г. Хмеленко; Харківський національний економічний унт. - Х. : ХНЕУ, 2009. - 236 с. - ISBN 978-966-676-304-7.
4. Ковальчук, Т.М. Теорія економічного аналізу [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад. Т. М. Ковальчук; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2015. - 392 с. - ISBN 978-966-568-948-5.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>